

Winterprogramma Hortus botanicus Leiden

Oktober 2017 – Maart 2018

Een overzicht van alle evenementen die komende wintermaanden in de Leidse Hortus plaatsvinden. Hoogtepunten op korte termijn zijn **het Weekend van de Wetenschap** op 7 en 8 oktober en de **Narcissenlezing** door Eric Breed op 22 oktober.

[Beeldmateriaal met betrekking tot het Winterprogramma](#) is beschikbaar is beschikbaar via de website en op aanvraag via Anne Breimer.

Oktober 2017

[Weekend van de Wetenschap](#)

Op **7 en 8 oktober** organiseert Naturalis in samenwerking met de Hortus workshops en mini-rondleidingen inclusief pop-up wetenschappers rond het thema Gif! Activiteiten zijn tussen 11.00-16.00 uur, de Hortus is open van 10.00-18.00 uur.

10 oktober [Studium Generale lezing Orde in de chaos](#), Hoe Carolus Linnaeus het plantenrijk indeelde (19.30 – 20.30 uur, Lipsiusgebouw)

17 oktober [Studium Generale lezing Philipp Franz Balthasar von Siebold/Joseph Dalton Hooker](#) (19.30 – 21.30 uur, Lipsiusgebouw)

19 oktober [Symposium Managing Alliances](#) 13.00-18.00, €10
Interdisciplinary symposium to commemorate the bicentennial anniversary of the Botanical Gardens in Bogor. Aanmelden via website.

19 oktober [Kinderrondleiding Chinese kruidentuin](#) (8-14 jaar, 14.00 – 15.30 uur, aanmelden via website)

22 oktober [Hortus Wintercollege Narcissen](#), Eric Breed (14.30 – 16.00 uur, €1,50)
Ze kunnen nog probleemloos de grond in, er zijn enorm veel soorten en cultivars - van ragfijn en piepklein tot forse trompetten, van stralend wit tot citroengeel en abrikoos. Eric Breed weet hoe je narcissen kweekt. Aanmelden via website.

24 oktober [Studium Generale lezing The seed of the rubber tree/Een eeuwig glimlachende bloementuin](#) (19.30 – 21.30 uur, Lipsiusgebouw)

November 2017

3 november [HOVO college Zintuigen van planten](#). De Tuin als lab, door Arend Wakker, 10.30 – 12.30 uur

4 november Wetenschappelijk tekenen zaden/pentechnieken, werken met de binoculair, 10.30 – 15.00 uur

Ontdek met bioloog en wetenschappelijk tekenaar Esmée Winkel hoe mooi en functioneel zaden zijn. Deelname € 75,- per dag. [Aanmelden via website.](#)

7 – 10 november [Herfstcursus botanisch tekenen](#) 10.00 – 15.45 uur

4-daagse cursus onder begeleiding van botanisch kunstenaar Anita Walsmit Sachs met als onderwerp het bestuderen van herfstbladeren en vruchten. Het schilderen van herfstkleuren in de technieken; nat in nat en droge kwast techniek. Voor deze cursus is enige tekenvaardigheid vereist. €275, aanmelden via website.

12 november Zondagwandeling Wintersmaken 12.00 uur

Door Femke Frietema, Fred Weber en Carla Teune.

Al halverwege september doken in de supermarkten de pepernoten, speculaaspoppen en taaitaai-vrijers op. Vandaag hoort u de achtergronden van onze 'wintersmaken': de soms zeer oude, heidense betekenis; de relatie met de schepen van de VOC die volgeladen met geurige specerijen onze havens bereikten.

Deelname € 1,50 plus entree, aanmelden niet nodig.

17 november, [HOVO college Zintuigen van planten](#). De Tuin als lab, door Arend Wakker, 10.30 – 12.30 uur

19 november [Hortus Wintercollege De tuin als lab: Wat aten mensen in de prehistorie?](#) Door Prof. Dr. Corrie Bakels en proeverij door Ellis Grootveld. 14.30 – 16.00 uur, aanmelden via website.

24 november [HOVO college Zintuigen van planten](#). De Tuin als lab, door Arend Wakker, 10.30 – 12.30 uur

25 november Fotocursus Zaden en vruchten Fotograaf en biologiedocent Hans Clauzing geeft u kort instructie en daarna gaat u zelf aan het werk. Deelname €42,50 plus entree, Inclusief koffie/thee en wat lekkers

Van 10.00 - 14.00 uur. [Aanmelden via de website van Hans Clauzing.](#)

December 2017

1 december, [HOVO college Zintuigen van planten](#). De Tuin als lab, door Arend Wakker, 10.30 – 12.30 uur

9 december [Wetenschappelijk tekenen tropische plantenfamilies](#)

Bioloog en wetenschappelijk tekenaar Esmée Winkel laat u de planten in de tropische kassen zien en helpt u ze helder weer te geven. Deelname € 75,- per dag. Studenten kunnen kosteloos deelnemen op vertoon van een geldige collegekaart. Van 10.30-15.00 uur. Aanmelden via website.

10 december Zondagwandeling Tropische kassen, 12.00 uur, deelname €1,50 + entree

De verbouwing van de tropische kassen ligt inmiddels een paar jaar achter ons, en

de beplanting is mooi volgroeid. Vandaag wijst een kenner u op bijzonderheden: een wonderlijk gevormde bloem, een felgekleurd blad, een plant die huisvesting biedt aan mieren, en meer.

Januari 2018

14 januari Zondagrondleiding Bomen in de winter

Tuincollega Wouter Koopman wandelt met u langs de winterse Hortusbomen en wijst u op allerlei bijzonderheden. Start 12.00 uur, deelname € 1,50 plus entree, aanmelden niet nodig.

26 januari HOVO college over planten, voeding en gezondheid, door Evelien Rozema, 10.30 – 12.30 uur, aanmelden via website HOVO.

27 januari [Workshop wetenschappelijk tekenen Rijst en grasachtigen](#) Door bioloog en wetenschappelijk tekenaar Esmée Winkel. Vandaag worden rijst en andere grasachtigen bestudeerd, u werkt deels met herbariummateriaal. Deelname € 75 per dag; Studenten kunnen kosteloos deelnemen op vertoon van een geldige collegekaart, aanmelden via website. Van 10.30-15.00 uur.

28 januari [Hortus Wintercollege Eetbaar herbarium](#), Christel Schollaardt, 14.30 – 16.00 uur: In het herbarium sluimeren allerlei planten, soms al honderden jaren. Planten uit alle windstreken, zorgvuldig verzameld en gedroogd. Een aantal ervan is voorvader van belangrijke voedingsgewassen. Christel Schollaardt - auteur, hobbykok en hoofd collectie botanie - vertelt welke geheimen er te vinden zijn tussen dit herbariummateriaal, en waarom dit herbarium zo belangrijk is. Deelname € 1,50 plus entree, graag aanmelden.

Februari 2018

2 februari HOVO college over planten, voeding en gezondheid, door Evelien Rozema, 10.30 – 12.30 uur, aanmelden via website HOVO.

9 februari HOVO college over planten, voeding en gezondheid, door Evelien Rozema, 10.30 – 12.30 uur, aanmelden via website HOVO.

11 februari Zondagwandeling Overwinteren in de Hortus, door Hanneke Jelles, 12.00 uur. Het is nog volop winter maar zachtjesaan gaan we naar de lente toe. Hoe doorstaan de planten in de Hortus de koude en donkere maanden, om straks weer uit te barsten in groei en bloei? Deelname € 1,50 plus entree.

11 februari [Voorjaarsreeks Museum Jeugd Universiteit](#) , 14.00 uur

De voorjaarscolleges van de Museum Jeugd Universiteit hebben planten en eten als onderwerp. De serie van vier colleges is bedoeld voor kinderen van tussen de 8 en 12 jaar. In de Hortus krijgen ze een hoorcollege van een half uur, en daarna gaan ze zelf aan het werk. Vandaag gaat het over 'Eten uit het tropenbos'.

13 februari [Wintercursus botanisch tekenen](#) door Anita Walsmit Sachs

In deze 4 dagen starten we met natuurgetrouw tekenen en uitwerken van planten of delen daarvan in zwart/wit. De uitwerking van de tekening is naar keuze in potlood, inkt of aquarel. Kleurenleer, techniek en compositie komen in deze cursus aan de orde. De begeleiding is zoveel mogelijk op individuele basis, maar enige tekenvaardigheid is een vereiste voor deze cursus.

Het aantal deelnemers ligt rond de 14 personen, aanmelden via website. Deelname € 275,- incl. 21% BTW en excl. materiaal.

17 februari [Fotocursus Winterlicht](#) Fotograaf en biologiedocent Hans Clauzing geeft u kort instructie en daarna gaat u zelf aan het werk. In de winter is het buiten vaak prachtig, maar het licht is schaars. Hoe vang je de tintelende sfeer van een winterse dag, hoe maak je een stralende foto in de schemerige tropische kassen? Deelname €42,50 plus entree, Inclusief koffie/thee en wat lekkers. Van 10.00 - 14.00 uur. Aanmelden via website.

24 februari [Workshop wetenschappelijk tekenen Tropisch fruit](#)

Door bioloog en wetenschappelijk tekenaar Esmée Winkel. Vandaag gaat de aandacht uit naar tropisch fruit. Deelname € 75 per cursusdag; Studenten kunnen kosteloos deelnemen op vertoon van een geldige collegekaart. Van 10:30 - 15:00 uur. Aanmelden via website.

25 februari [Hortus wintercollege over de Romeinse keuken](#) door Ellis Grootveld

In 2018 besteedt de Hortus extra aandacht aan eetbare planten, in het kader van het Horizon 2002 project Big Picnic. Ellis Grootveld was betrokken bij de twee historische tuinen die samen met archeologen en een kunstenares in Park Matilo zijn aangelegd. Bij de Romeinse tuin publiceerde ze een allerliefst boekje, dat laat zien wat er in de loop van het seizoen in de tuin te vinden is en wat de Romeinen daarmee kookten. Het seizoen begint in februari, kom dus vandaag luisteren en geniet het hele jaar van de Romeinse keuken en de tuinen in Park Matilo. Van 14.30-16.00 uur, deelname € 1,50 plus entree, graag aanmelden.

Maart

11 maart Zondagwandeling De eerste voorjaarsbloeiërs, 12.00 uur

Of de winter nu zacht of streng is geweest, oud-hortulana Carla Teune heeft al de eerste voorjaarsbloeiërs ontdekt. Misschien zijn er al winterakonieten of bloeien er bijzondere sneeuwkllokjes, of misschien ruikt u de zoete geur van het meloenboompje dat de allervroegste bijen probeert te lokken. Deelname € 1,50 plus entree, aanmelden niet nodig.

17 maart [Workshop wetenschappelijk tekenen Uien en andere bolgewassen](#)

Door bioloog en wetenschappelijk tekenaar Esmée Winkel. Vandaag worden uien en andere bolgewassen bestudeerd. Deelname € 75 per dag; Studenten kunnen kosteloos deelnemen op vertoon van een geldige collegekaart, wel aanmelden.

25 maart [Hortus wintercollege De tuin als lab; onderzoek naar een drinkbare orchidee](#) Kaschef Rogier van Vugt is betrokken bij onderzoek om een alternatief te vinden voor het uit het wild verzamelen van een orchidee, waar een koffie-achtig drankje uit bereid wordt. Het zou heel mooi zijn als zichtbaar gemaakt kon worden of de koffiedrank gemaakt is van gekweekte orchideeën, of van uit het wild geroofde exemplaren. Van 14.30-16.00 uur. Deelname € 1,50 plus entree, graag aanmelden.